Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0345

Neustále bieloruské hybridné útoky proti Litve

Uznesenie Európskeho parlamentu z 18. decembra 2025 o neustálych bieloruských hybridných útokoch proti Litve (2025/3025(RSP))

Európsky parlament,

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Bielorusku, Rusku a Ukrajine,

– so zreteľom na vyhlásenie vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 29. októbra 2025 v mene EÚ o hybridných akciách Bieloruska na vonkajších hraniciach EÚ,

– so zreteľom na Chartu Organizácie Spojených národov, Helsinský záverečný akt a základné zásady medzinárodného práva,

– so zreteľom na článok 136 ods. 2 a ods. 4 rokovacieho poriadku,

A. keďže Bielorusko zintenzívnilo hybridné operácie proti Litve vrátane nasadenia bezpilotných vzdušných prostriedkov a narušení vzdušného priestoru balónmi, kybernetických útokov, dezinformačných kampaní, pričom pokračuje v zneužívaní migrácie;

B. keďže tieto kroky treba chápať v kontexte útočnej vojny Ruska proti Ukrajine a jeho širšej stratégie na destabilizáciu EÚ a NATO; keďže Bielorusko je platformou pre hybridné operácie Ruska proti Európe; keďže z posúdení spravodajských a bezpečnostných informácií v celej EÚ vyplýva, že bieloruské hybridné taktiky sú úzko spojené so širšou ruskou stratégiou nepriateľstva voči EÚ a jej členským štátom a že k tejto stratégii prispievajú;

C. keďže Litva od roku 2024 zaznamenala stovky narušení vzdušného priestoru objektmi vypustenými z Bieloruska vrátane poveternostných balónov, z ktorých žiadny nebol oznámený leteckým úradom, čo predstavuje porušenie medzinárodných bezpečnostných pravidiel a zvrchovanosti Litvy;

D. keďže narušenia vzdušného priestoru, a to aj v blízkosti veľkých

letísk, ako je letisko vo Vilniuse a v Kaunase, ohrozujú životy, bezpečnosť civilného letectva a narúšajú ho a už spôsobili 19 uzatvorení letísk, ovplyvnili stovky letov a desiatky tisíc cestujúcich a spôsobili značné hospodárske straty;

E. keďže litovské orgány informovali o veľkom náraste hybridných akcií z Bieloruska, pričom v roku 2023 odhalili tri narušenia vzdušného priestoru balónom, 184 v roku 2024 a v roku 2025 približne 700 narušení balónmi a 200 dronmi;

F. keďže litovské bezpečnostné zložky našli trosky z bezpilotných vzdušných prostriedkov a balónov vypustených z Bieloruska, na základe ktorých zistili, že prostriedky sú riadené, majú palubnú elektroniku a v jednom prípade sa potvrdila prítomnosť výbušných materiálov;

G. keďže v reakcii na rozhodnutie litovskej vlády dočasne uzavrieť hranice s Bieloruskom začali bieloruské de facto orgány vyvíjať hospodársky nátlak zadržiavaním európskych nákladných vozidiel, pričom hrozili ich konfiškáciou a bránili legitímnemu cezhraničnému obchodu;

H. keďže Bielorusko od roku 2021 systematicky zneužíva migráciu smerovaním neoprávnených migrantov na litovské hranice v rámci zámernej destabilizačnej stratégie; keďže narušenia vzdušného priestoru bezpilotnými vzdušnými prostriedkami a balónmi, dezinformačné kampane a tlak na hranice predstavujú spolu vzorec koordinovanej hybridnej agresie voči Litve a EÚ;

I. keďže 9. decembra 2025 Litva po prudkom náraste počtu balónov vypustených z Bieloruska vyhlásila výnimočný stav a povolila zostrelenie bezpilotných vzdušných prostriedkov;

J. keďže Bielorusko sa pokúsilo vyhnúť sa zodpovednosti tým, že nepravdivo obvinilo Litvu zo špionáže a vykonštruovalo dôkazy, čo zodpovedá zavedenej taktike ruskej informačnej vojny zameranej na narušenie dôvery verejnosti a vyhýbaniu sa zodpovednosti; keďže boj proti takýmto akciám si vyžaduje koordinovanú komunikáciu na úrovni EÚ aj NATO;

K. keďže Bielorusko čoraz užšie vojensky a spravodajsky spolupracuje s Ruskom a závisí od neho, a to aj pokiaľ ide o spoločné štruktúry protivzdušnej obrany, transfer technológie systémov bezpilotných vzdušných prostriedkov a koordinované hybridné operácie zamerané na členské štáty EÚ; keďže tieto hybridné útoky slúžia strategickým záujmom Kremľa na skúšky systémov protivzdušnej obrany a detekcie, umožňujú sondovať hranice reakcie na tieto akcie a oslabujú súdržnosť NATO a EÚ;

L. keďže východné krídlo EÚ predstavuje strategickú oblasť pre celkovú bezpečnosť Európy, a preto si vyžaduje posilnenú infraštruktúru,

lepšie spôsobilosti dohľadu a účinné mechanizmy na rýchle posilnenie; keďže skúsenosti Litvy poukazujú na naliehavú potrebu koordinovaných opatrení EÚ, účinných a inovatívnych spôsobilostí na boj proti bezpilotným vzdušným prostriedkom, technológií na ochranu hraníc a rýchlej výmeny informácií medzi členskými štátmi;

M. keďže v spoločnom oznámení Zachovanie mieru – Plán obrannej pripravenosti do roku 2030 sa Európska iniciatíva protidronovej obrany a Stráž východného krídla označujú ako iniciatívy, ktoré sa majú začať ako prvé;

N. keďže Spojené štáty rozhodli o zrušení niektorých sankcií voči Bielorusku bez predchádzajúcej koordinácie s EÚ;

1. dôrazne odsudzuje pokračujúce hybridné útoky Bieloruska proti Litve, a teda aj proti EÚ vrátane narušení vzdušného priestoru bezpilotnými vzdušnými prostriedkami a balónmi, zneužívania migrácie, hospodárskeho nátlaku, prevádzačských operácií, vojenských provokácií, kybernetických útokov a štátom podporovaných dezinformácií; domnieva sa, že tieto útoky sú úmyselné, koordinované a nepriateľské a sú súčasťou širšej stratégie pod vedením Ruska s cieľom oslabiť EÚ, vlády členských štátov a NATO;

2. odsudzuje odvetné opatrenia Lukašenkovho režimu voči Litve vrátane nezákonného zadržiavania a zastrašovania pracovníkov európskych prevádzkovateľov nákladnej dopravy, čo predstavuje donucovacie akty zamerané na členský štát EÚ;

3. vyjadruje plnú solidaritu s Litvou a ďalšími členskými štátmi zasiahnutými bieloruskými hybridnými útokmi; opakuje, že hrozby pre bezpečnosť jedného členského štátu ovplyvňujú EÚ ako celok a vyžadujú si jednotnú reakciu;

4. žiada, aby Bielorusko okamžite zastavilo všetky hybridné útoky proti Litve a ďalším členským štátom vrátane vypúšťania bezpilotných prostriedkov, prevádzačstva, organizovanej trestnej činnosti podporovanej režimom, dezinformácií, hospodárskeho nátlaku, náboru osôb na spravodajské činnosti a zneužívania migrácie, okamžite prepustilo všetkých pracovníkov európskych dopravcov a uvoľnilo ich majetok, nahradilo im akékoľvek finančné straty a zabezpečilo bezpečnosť civilného letectva a hraničných priechodov; odsudzuje Lukašenkov režim za podnecovanie sabotáží a iných nepriateľských činov namierených proti Litve a ďalším členským štátom EÚ, poskytovanie operačnej podpory týmto činom a bezpečného útočiska páchateľom, o čom svedčí nedávny prípad výbuchu železničnej trate v Poľsku, a poskytnutie útočiska páchateľom vraždy poľského vojaka Mateusza Siteka, ktorý bol zabitý na poľsko-bieloruskej hranici; vyzýva na okamžité zastavenie týchto nepriateľských akcií a na odovzdanie osôb zodpovedných za uvedené

závažné trestné činy orgánom presadzovania práva;

5. plne podporuje právo Litvy prijímať primerané opatrenia na boj proti akýmkoľvek útokom na ochranu svojej zvrchovanosti, verejného poriadku a bezpečnosti letectva vrátane zachytávania alebo neutralizácie bezpilotných vzdušných prostriedkov pochádzajúcich z Bieloruska;

6. vyjadruje poľutovanie nad nedostatočnou koordináciou v súvislosti s čiastočným zrušením sankcií voči Bielorusku zo strany Spojených štátov 13. decembra 2025, čo oslabuje solidaritu a kolektívnu podporu členom EÚ a NATO, ktorí sú terčom bieloruských hybridných útokov; zdôrazňuje, že vyhlásenia osobitného vyslanca USA v Bielorusku o tom, že bieloruské de facto orgány poskytli ubezpečenia, že vypúšťanie balónov sa zastaví, naznačujú priznanie zodpovednosti a sú relevantné pre stanovenie zodpovednosti štátu podľa medzinárodného práva;

7. opätovne zdôrazňuje, že neuznáva Alexandra Lukašenka ako legitímneho prezidenta Bieloruska; zdôrazňuje, že akékoľvek preskúmanie sankcií EÚ voči Bielorusku alebo spolupráca s ním musia byť prísne podmienené tým, že Bielorusko uskutoční trvalú, overiteľnú a nezvratnú systémovú zmenu a prepustí viac ako 1100 zostávajúcich politických väzňov; vyzýva na solidaritu pri riešení hrozieb, ktoré predstavuje Lukašenkov režim, najmä prostredníctvom štátom riadeného zneužívania migrácie; dôrazne odsudzuje skutočnosť, že bieloruské de facto orgány využívajú migráciu na politické účely;

8. vyzýva na hlbšiu spravodajskú spoluprácu medzi EÚ a NATO v oblasti bezpečnosti vzdušného priestoru a boja proti hybridným hrozbám; vyzýva na zintenzívnenie spolupráce medzi EÚ a NATO v oblasti monitorovania litovského vzdušného priestoru vrátane jednotných protokolov klasifikácie incidentov, posilnených rotácií vzdušnej polície a koordinovaných reakcií na narušenia vzdušného priestoru balónmi alebo bezpilotnými vzdušnými prostriedkami; zdôrazňuje potrebu pravidelných spoločných cvičení so simuláciou hybridných vzdušných hrozieb; vyzýva členské štáty, aby v rámci podpory Litvy zabezpečili rýchlu cezhraničnú mobilitu vojenských a bezpečnostných prostriedkov vrátane spôsobilostí protivzdušnej obrany a spôsobilosti na boj proti bezpilotným vzdušným prostriedkom;

9. vyzýva členské štáty a spojencov NATO, aby prehodnotili súčasné strategické a operačné rámce na riešenie hybridných hrozieb s cieľom posilniť odrádzanie, pripravenosť a včasné reakcie a prejsť od reagovania na situácie k proaktívnemu odrádzaniu;

10. zdôrazňuje, že v budúcom VFR treba štrukturálne zakotviť a primerane financovať ochranu a odolnosť kritickej infraštruktúry

vrátane dopravnej a leteckej infraštruktúry;

11. vyzýva Komisiu a agentúru Frontex, aby v plnom súlade so svojím mandátom podporovali posilnenie dohľadu nad litovskými hranicami a vzdušným priestorom používaním dodatočných snímačov, hliadkovacích lietadiel, mobilných súprav na boj proti bezpilotným vzdušným prostriedkom a analýzy hrozieb v reálnom čase; konštatuje, že hybridné taktiky Bieloruska odhaľujú štrukturálnu zraniteľnosť, ktorá si vyžaduje kolektívnu odozvu EÚ; víta Európsku iniciatívu protidronovej obrany ako hlavný európsky projekt na odhaľovanie, sledovanie nepriateľských bezpilotných vzdušných systémov a boj proti nim; víta navrhnutú iniciatívu Stráž východného krídla, ktorej cieľom je integrovať spôsobilosti v oblasti protivzdušnej obrany a obrany proti dronom s pozemnými obrannými systémami a námornou bezpečnosťou v regióne Baltského a Čierneho mora; vyzýva Komisiu, aby vypracovala opatrenia na ochranu infraštruktúry transeurópskej dopravnej siete a zabezpečenie kontinuity transeurópskych dopravných služieb pred budúcimi hybridnými útokmi; vyzýva na rýchlu realizáciu týchto projektov;

12. vyzýva na hlbšiu spoluprácu medzi EÚ a Ukrajinou v oblasti dronových technológií, systémov boja proti bezpilotným vzdušným prostriedkom, kybernetickej ochrany a odolnosti voči hybridným hrozbám, pričom uznáva odborné znalosti Ukrajiny ako strategicky hodnotné pre bezpečnosť EÚ;

13. víta nedávne prijatie nového kritéria pre sankcie, ktoré sa týka hybridných útokov proti členským štátom; vyzýva Radu, aby prijala ďalšie cielené sankcie voči bieloruským úradníkom, štátnym podnikom a súkromným subjektom a jednotlivcom zapojeným do výroby a nasadzovania bezpilotných vzdušných prostriedkov a všetkých ostatných hybridných operácií zameraných na kritickú infraštruktúru, hospodárske činnosti a demokratické inštitúcie; vyzýva Radu, aby prijala ďalšie odvetvové opatrenia proti Bielorusku vrátane rozšírených obmedzení v leteckom a finančnom sektore, dodatočných zákazov dovozu a investícií, širších zákazov služieb, obmedzení prístupu k riadiacim úlohám v kritickej európskej infraštruktúre a zákazov prijímania darov od bieloruských de facto orgánov a subjektov vo verejnom vlastníctve;

14. vyzýva EÚ a členské štáty, aby sa usilovali o medzinárodné vyvodenie zodpovednosti voči Bielorusku za jeho akcie vrátane hrozieb pre civilné letectvo, nezákonného zadržiavania pracovníkov prevádzkovateľov nákladnej dopravy z EÚ a cezhraničných represií voči Bielorusom s pobytom v členských štátoch EÚ a aby nastolili tieto otázky na príslušných medzinárodných fórach;

15. naliehavo vyzýva Radu, aby začlenila priority v oblasti bezpečnosti východných hraníc do budúceho VFR a zabezpečila trvalé investície EÚ na boj proti hybridným hrozbám a zlepšenie odolnosti kritickej

infraštruktúry, vojenskej mobility a obranných technológií EÚ;

16. odmieta bieloruské dezinformácie šíriace vykonštruované dôkazy alebo o údajnej špionáži; vyzýva EÚ a členské štáty, aby posilnili strategickú komunikáciu, bojovali proti dezinformáciám, verejne pripisovali nepriateľské činy a vykonávali odporúčania uvedené v správe Sauliho Niinistöa s cieľom budovať odolnosť spoločnosti;

17. vyzýva európske podniky, najmä dopravcov, aby prehodnotili bezpečnostné riziká spojené s podnikaním v Bielorusku a aby prijali vhodné ochranné opatrenia;

18. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, členským štátom EÚ, NATO, OSN a bieloruským de facto orgánom.